XIII. évfolyam Budapest. 169. szám. Hétfő, 1879. julius 21.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

TÁVIRATOK.

Szeged, jul. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A szegedi és szegedvidéki árvizkárosultak javára engedélyezett jótékony sorsjáték nagyobb sikere érdekében a kormány az összes törvényhatóságokat megkereste támogatásért és a legközelebb kiadandó sorsjegyek kelendőségének előmozditása iránt.

Az egészségi viszonyok itt általában kedvezőknek nevezhetők. A kórházakban kevesebb beteg van, mint rendes körülmények között. Hagymázbeteg mindössze 34 van mostan. Azok is többnyire idegenek.

A szegedi árvizkárosult tanitók részére több mint 4000 forint folyt be segélyül az országban lakó kartársak részéről. E segélyösszeg mikénti fölosztása tárgyában ma tartatott értekezlet.

Tegnap egy párisi, 80 millió frank tőkével rendelkező consortium a „Société générale française“ két képviselője járt itt és tisztelgett Tisza Lajos kir. biztosnál. E consortium hajlandó volna igen kedvező föltételek mellett nagyobb kölcsönt adni Szeged ujraépitése munkájához.

Az itteni bankfiók legközelebb megkezdi müködését. Kőszeghvári ur, a szegedi fiók főnöke már megérkezett és állandóan itt is marad.

Pétervár, jul. 20. Az itteni ideiglenes főkormányzó, Gurko tábornok, egy 17-én keltezett rendeletet bocsátott ki, mely szerint azon esetre, ha titkos forradalmi nyomtatványok vagy kőlenyomatok fedeztetnek fel, s azok elárusitói elfogatnak, akkor nemcsak a közvetlen bünös, hanem még a nyomdák tulajdonosai vagy bérlői is bünfenyitő eljárás alá esnek és rögtön elzáratnak, az illető nyomdák pedig bezáratnak.

Róma, jul. 19. (Éjjel. Kamara ülés.) Farini kö-zönetet mond a kamarának a személye iránti méltánylás kijelentéséért, melyet az által tanusitott, hogy leköszönését el nem fogadta. (Tetszés.) Ezután a szeszadójavaslat egy Cancellieri által tett pótjavaslattal elfogadtatott. E szerint ezen törvény csak akkor fog jogerőre emelkedni, ha a javaslatok a sekélyebb faju gabonanemekre vonatkozó törvények azonnali eltörléséről, a nemesebb fajuakra nézve pedig azoknak lassankénti megszüntetéséről jogerőre emeltetnek. A sekélyebb faju gabona nemekre vonatkozó rész egyhangulag, a nemesebb fajuak megszüntetéséről szóló rész pedig 138 szóval 67 ellen elfogadtatott. Kilencz képviselő tartózkodott a szavazástól. Holnap ülés.

Bécs, jul. 20. A „Montagsrevue“ azt mondja: Egész addig, mig el nincs határozva, hogy a cseh képviselők a birodalmi gyülésen megjelennek és ott követeléseiket érvényre juttatják, addig a miniszteriumban sem várható a változás. A birodalmi gyülésnek szeptember közepén kell összeülni, addig a helyzetből kifolyó kabinet módositások is be lesznek fejezve.

Páris, jul. 20. A „nép felhivási“ párt csoportozat tegnap Napoleon Jeromos herczeget ismerte el a Napoleon család fejének és elhatározta, hogy hozzá fog ragaszkodni.

Konstantinápoly, jul. 20. (Hivatalos.) Dzsevdet pasa van megbizva a miniszterelnökség viselésével Kheireddin pasa egészségi állapota helyreállásáig.

Bécs, julius 20. (B. Corr.) Tisza Kálmán miniszterelnök és gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter, a király által ma hosszabb kihallgatáson fogadtattak. Tisza miniszterelnök ma ismét Budapestre visszatérni széndékozik.

Odessa, jul. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A Krimben ismét komoly zavargások törtek ki, melyek mindig nagyobb mérveket látszanak ölteni. A zavargások szinhelyére több ezred gyalogság és nehány szotnia kozák küldetett Lewicki vezérőrnagy parancsnoksága alatt. Ez utóbbihoz csatlakoffott még Filozofow titkos tanácsos, főhadbiró.

Budapest, julius 20.

Holnap a kereskedelmi miniszteriumban kezdetöket veszik azon bizottság tanácskozásai, melyet az osztrák-magyar vámkonferenczia annak idejében kebléből kiküldött volt a végből, hogy Boszniának a közös vámterületre való bekeblezése bekövetkezte után szükségessé váló a vámkezelésre vonatkozó utasitásokat illetve intézkedéseket kidolgozza. — Bécsből ezen tanácskozásokra br. Bazant miniszteri tanácsos és br. Kalchberg osztálytanácsos jönnek le Budapestre.

A Tisza és Duna folyók szabályozása érdekében meghivott külföldi szakértők — értesülésünk szerint — jövő kedden azaz folyó hó 22-dikén fogják Bodoky főfelügyelő, Klass felügyelő és Zsák főmérnök kiséretében egy külön hajón a Budapesten foganatositott Dunaszabályozási munkálatokat, valamint magát a Dunát Eresiig le megtekinteni. A szakértőknek minden erre vonatkozó részletes tervek rendelkezésökre fognak bocsáttatni. A főváros részéről hasonlóképen több szakember veend részt az expeditióban.

Az osztrák miniszterkrizis megoldása elnapoltnak tekinthető. Pár nap mulva a miniszterek közül többen megkezdik nyári szabadságidejöket, anélkül, hogy a kabinetkérdésben döntő határozat hozatott volna. A bécsi lapok nagyon valószinünek tartják azt a feltevést, hogy a Stremayr kabinet tagjai, kik most is elvannak határozva lemondani, lemondási kérvényüket bizonyára külső befolyás folytán nem nyujtották be ekkoráig. Taaffe gróf is ugy látszik előbb pártot akar a maga számára teremteni s csak aztán szándékozik a kabinet alakitásba belefogni. Felemlitendőnek tartjuk e helyen még azon hirt, hogy a feudalisok a klerikalisokkal s a lengyelekkel egyetemben csak oly feltétel alatt lesznek hajlandók a birodalmi gyülésben támogatui a kormányt, ha a cseh és a morva tartománygyülésbe uj választások rendeltetnek el. Ezen uj választások előreláthatólag mind Csehországban, mind Morvaországban a szláv nemzetiség javára ütnének ki s igy az illető tartománygyülések nagy többsége a föderalistikus követelések mellett nyilatkoznék.

A cseh közjogi klub bizalmi férfiai és a feudalisok vezére Clam-Matinitz gróf közt — mint a „N. Fr. Presse“ értesül — az utóbbi napokban ismét folytak tárgyalások. Mondják, hogy már megegyezés létesült a feudalisokkal a parlamentben való közös eljárásra nézve s a Pokrok dementije s a többi cseh lapok azon állitássi, hogy a csehek reichsráthba lépése még bizonytalan, nem egyebek taktikánál. A reichsrathba lépés fölött végleges határozatot hozni a szeptember 14-ikére összehivandó pártgyülés lesz ugyan hivatva, de ez csak külső formalitás lesz, mert e gyülésen egyszerüen ratifikálni fogják az eddigi megállapodásokat.

Budapest, julius 20.

Azon kösza hireken kivül, melyek már egy idő óta az osztrák-magyar csapatok benyomulásáról a novibazári szandsáksághba szárnyalnak, még egy másik hir is kering, ez azt mondja, hogy legujabban ismét megkezdődött az izgatás Ausztria-Magyarország ellen Boszniában és Hercezegovinában.

Az arab-tábiai kérdés most ujra felmerült. Még mindig nem tudni, kinek fog az oda itéltetni. A berlini kongressus erre nézve is ugy van szövegezve, hogy ezen kérdést tetszés szerint csürhetni, csavarhatni. Muszkaország három módot ajánlott ezen kérdés megoldására, de mind a három olyan, hogy azok egyikét sem lehet elfogadni. Egyébbiránt Romániának most egészen más gondjai vannak, mint Arab-Tábia megtartása vagy meg nem tartása. Bratiano és miniszter-társai leköszöntek állásukról az elintézhetlen zsidó kérdés miatt.

Románia példája Szerbiára nézve is hatáasal van, mivel itt sem akarják a zsidó kérdést olyképen megoldani, mint ezt a berlini szerződés meghatározta.

A görög-török határkérdés is ép ugy megoldatlanul maradt mindeddig. Az angol nagy követ a portát támogatja és semmi szin alatt nem akarja, hogy a porta Janinát Görögországnak átengedje, más részről pedig Franczia-ország óhajtja és sarkalja Görögországot, hogy el ne álljon követeléseitől Janinára nézve. De azért a két hatalmasság egymással össze nem fog veszni, hanem bihetőleg majd ugy végzik, mint azon bizonyos adoma a két kocsisról; „ha te az én zsidómat vered, majd ütöm én a tiedet.“

Kontantinápolyban ismét miniszterválság állott be. Kheireddin végképen leköszönt és nem engedi magát többé rávétetni a maradásra. Némelyek azt hiszik, hogy Kudri pasa, mások ismét, hogy Aarifi pasa lépne helyében.

Ruméliából már, mint az angol parlamentben is jelentették, a muszka csapatok egészen kitakarodtak. A „Petersburgskija Wjedomosty“ levelezője meglátogatta Aleko pasát és szóba hozván a fez és kalpag kérdést, Aleko pasa azt mondotta, miszerint el volt tökélve fezzel a fején tartani bevonulását, de Stolypin tábornok azt mondotta neki, hogy ha fezzel jelenik meg, akkor jót nem áll a következésekért s igy Aleko pasának vagy követnie kellett tanácsát vagy visszamennie Konstantinápolyba és akkor talán ez a dolgot még bonyolultabbá tette volna, igy tehát jobbnak látta engedni a tanácsnak.

Az olasz kabinet külpolitikájára nézve még a világ nincs egészen tisztában. Cairoli ugyan szive vonzalma szerint inkább hajlik az „Italia Irredentához,“ de Villa belügyér ugy nyilatkozott, hogy Olaszországnak Ausztria-Magyarországgal fenn kell tartani a barátságot. A mi a vasuti és az őrlési törvényeket illeti, erre nézve remélhetni, hogy a szenátus és a kamara közt kompromissum fog létre jönni, és a szenátus hihetőleg engedni fog.

Franczia országban a Ferry-féle törvényjavaslat a szenátusban ellentétre talált és Simon Gyula, Dufaure, Laboulaye, Ribot és Larochefoucauld-Bisaccia mindent megtesznek, hogy a kamara ezen javaslatát megbuktassák. A bonapartisták közt szakadás van. Táboruk két részbe oszlott, a jeromisták és a viktoristákéba. Jeromos herczegnek uagyon rosz néven veszik, hogy Eugenia exesászárnénál nem tett látogatást, de Jeromos óvatottsága nagyon megfogható, mivel a kormány ismét azt teheti, mit már egyszer tett, hogy majd kitiltja őt az országból.

Belgiumban Van Hamme, azon ember, ki a falragaszokat, melyekben a király élete fenyegetve volt, felsz egezte. A jezsuiták elle vallott, kik őt fenyegetések és megvesztegetés által birták rá ezen tett elkövetésére. A jezsuiták ugyan tagadnak mindent, de Belgiumból hihetőleg nagyon kifelé áll a rudjuk.

Német és Muszkaországban a helyzet nem javult. A nemzeti szabadelvük nagyon fenik a fogukat Bismarck ellen és a német nők megkezdték a szoczialistikus agitacziót, Muszkaországban pedig a nihilizmus ujra megkezdette a „Semlja i Vola“ terjesztését.

Muszkaországi szép állapotok.

— Saját levelezőnktől. —

Pétervár, julius 17.

Ha a nihilisták nem csinálnának anarchiát, itt a kormány, mely csinál a nihisták helyett eleget. Most már igazan nem tudja senki, mi szabad, mi nem, minden csekélységből nagy zajt csinálnak és azonnal elfogják és bezárva tartják az embereket, akármit tettek legyen. Majdnem egyre megy, akár felgyujtott valaki egy várost, akár pedig egy kopek értékü dolgot csent el. A következő példa állitásom illusztrációjául szolgál.

Folyó hó 15-én Stepanoff és Malaseff polgári törvényszék elébe kerültek, mert azzal vádolták őket, hogy a harmadik osztály főnökétől Drentelen tábornoktól a kamenaja szigeten fekvő villájából két virágcserepet loptak el. A vádlottak azzal mentegették magukat, hogy akkor mindketten holt részegek voltak és az excellenciás zsandár tábornok cserepeit csak tréfából lopták el. De a békebiró velök ugy bánt, mintha utonállók lettek volna, de mivel még is be tudták bizonyitani, hogy az napon részegek voltak, ezt enyhitő körülménynek vette és őket csak másodfélévi sulyos büntetésre itélte. Az elitéltek még nem is éltek feljebbviteli jogukkal.

Mind nagy különbség még Pétervár és Bécs közt is. Minap egy bécsi lapban itt azt olvastuk, hogy egy nő, ki a császári kertben virágokat lopott és a kertész által tetten kapatott, nem többen mint 48 órai börtönre itéltetett el.

Muszkaországban sokat kell lopni, ez szerez tiszteletet a tolvajoknak. Igy jelesül Tula kormányzóság Alexejnevü kerületi városában e hó 13-án egy postamestert fogtak el, ki a nála megforduló pénzes levelek pecsétjeit feltörte és azokból a pénzt kilopta, hogy ezt maga hasznára forditsa. Legkülönösebb az, hogy a bünöst már más napon szabadon bocsátották, mivel a törvényszéki elnököt megvesztegette pénzzel. Nemde, szép állapotok?

Már most maga a kormány sem titkolja többé, hogy hazudott, midőn azt mondotta, hogy a nihilismus le van verve. Csak nem régen, folyó hó 14-én egy bizonyos Astachoff diszpolgár hirtelen elfogatott és a hadi törvényszéknek adatott át, mivel nehány nappal elfogatása előtt a titkos forradalmi bizottság felszólitására ennek nagy összeg pénzt adott. Ezen eset következtében nagyon fel van a lakosság ingerelve.

Fogházi lázadás Varsóban.

Varsóban a minap a Sándor-toronyban (börtönhelyiség a czitadellában) oly esemény történt, mely átalán nagy izgatottságot keltett. Az elfogott lengyel szocializták egyike, névszerint Bajte (nem Beust, mint a hivatalos tudósitások tévesen irták) felkapaszkodott a vasráccsos s erős sodrony-hálóval boritott ablakra, hogy az ablak felső sarkán elhelyezett szelelő nyiláson egy kis friss levegőt szivhasson. Az őrtálló Krerzegetnikow nevü őrvezető észrevette ezt s nem vesztegetve a szót, felkapta fegyverét s rá lőtte Bajtéra. A golyó szétszakitotta a sodronyhálót, összemorzsolta az ablakfát s aztán Bajte koponyáján keresztül a börtönhelyiség mennyezetébe furódott. Bajte természetesen azonnal halva rogyott össze.

Helye lesz itt tán megemliteni, hogy az orosz hatóságok valamennyi varsói börtönben lévő politikai fogolylyal a legkegyetlenebbül bánnak. A foglyok nagyobbára egyes czellákba vannak elzárva, minden szellemi foglalkozás, magának a hivatalos „Dnewnik“-nek olvasása is a legszigorubban meg van nekik tiltva. Látogatásokról meg épen szó sem lehet. A Sándor toronybeli czellák kicsinyek, sötétek és nedvesek. Az ablakok ugy el vannak boritra mindenféle keresztvassal, dróthálóval, hogy a fogolynak, ha valamit akar látni isten szép világából, föl kell kapaszkodnia az ablakpárkányra s a legfelső ablaktáblán kukucsálni ki egy kis nyiláson, melyet szelelőül nyitva hagytak. Ilyen czellába volt Bajte is bezárva s bizony nincs mit csodálni rajta, ha vágyódott egy kis levegő után.

Az ő szomoru esete azonban nagy zavarokat idézett elő a fogházban. Mikor a foglyok — átalán politikai elitéltek — társuk lelövetéséről értesültek, fellázadtak s azt követelték, hadd adhassák meg szerencsétlen bajtársuknak a végső tisztességet. Természetesen követelésük hiába való volt, sőt ellenkezőleg a szövivőket fegyelmi uton meg is büntették miatta.

Ez az intézkedés azonban formális lázadást keltett. A foglyok szétromboltak a czellákban mindent, a mi kezök ügyébe esett, a nyomorult butorokat, még a vas ágyakat, kályhákat, ablakokat is stb. Egész zászlóalj csendőrséget kellett segitségül hivni. — Kinyitották a sor szerint első czellát. Az ott elhelyezett fogoly a belépő csendőrparancsnokot a kályhacsővel ugy tarkón vágta, hogy az menten eszméletlenül rogyott össze. Minden czellát külön meg kellett ostromolni. A csendőrök, fogházi szolgák, valamint foglyok közt is sok sulyosan megsebesült. A több mint kétszáz foglyot meg kellett kötözni s később vasba verték őket. A lázadás, s főleg annak indoka egész Varsót valóságos lázas izgalomban tartja.

Az Asbóth-Zichy ügy.

Asbóth János ma ismét terjedelmes leleplezéseket közöl gr. Zichy-Ferraris Viktor belügyminiszteri államtitkár viselt dolgairól. Ezen leleplezések egyuttal válaszul szolgálnak az ez ügyben Zichy mellett eddig tett nyilatkozatokra, valamint azon három nyilatkozatra is, mely kormánypárti lapokban ma reggel megjelent, mely legujabb nyilatkozatok történetéről Asbóth szintén nem érdektelen lelepzéseket közöl.

Asbóth mai nyilatkozatának főbb tartalmát az alábbiakban közöljük:

*

A földhitel részvénytársulatra vonatkozólag ezeket irja Asbóth:

Gróf Zichy-Ferraris Viktorról azt állitottam, hogy a földhitelrészvénytársulatnak 20 ezer frttal tartozott, ebből 10 ezer frtot visszafizetett, 10 ezer frtot Herz ur közbenjárásával magának ajándékoztatott azért, hogy mint a Keglevich-féle csődtömeg gondnoka ne hátráltassa tovább a szilvási uradalomnak elárvereztetését.

Nem igy van a dolog. Kétféle pénzről van szó, melyet Zichy-Ferraris Viktor gróf magának két izben ajándékoztatott.

Gróf Zichy-Ferráris Viktor adósságot csinált azon intézetnél, melynek igazgatótanácsosa volt. Midőn igazgató-tanácsos lenni megszünt, mert menesztetett, adósságát vissza nem fizette Ezen adósság mintegy 20.000 frtra rúg s törlesztése gyakran sürgettetett. Midőn nevezett társulat viszonya az Erlanger-házhoz megszünt s uj tulajdonosok vették át az intézet vezetését, gr. Zichy-Ferraris Viktor adósságát a conto-corrensek között találták és azonnal felmondották. Fedezetéül szolgált gróf Zichy-Ferraris Viktornak mintegy 5000 frtot érő letéteménye értékpapirokban, melyek eladattak. Maradt adóssága 13.200 frt. Ezen összeget rajta beajtani nem lehetett, mert fizetni vagy nem tudott, vagy nem akart. Hogy az intézet pénzéhez jusson (veszett fejszének nyele) az uj directió gróf Zichy-Ferráris Viktorral kiegyezett akképen, hogy hat havi terminusra fizessen neki 7000 frtot, 4000 frtot előbb, 3000 forintot utóbb. Ezen fizetéseket a gróf úr csakugyan teljesitette. Ajándékoztatott tehát magának 6200 frtot, vagyis nem adta meg annak a mivel tartozott, csak mintegy felét. A közönség itéletére bizom megitélni, correctnek tartja-e szolid kereskedő az ilyen üzletet; és ha a szolid kereskedő nem tartaná azt elveivel összeférőnek, mit szól hozzá a magyar magnás?

A másik üzlet a szilvási. Ott már csakugyan kerekszámban 10.000 frtot kapott gr. Zichy-Ferraris Viktor, de nem, ő maga nem, hanem ügynöke, a miért nem ügynöke, hanem gr. Zichy-Ferraris lemondott a chicane-ról, melylyel a földhitel-részvénytársaságot gátolta, hogy a birtok elárvereltetése által azon kölcsön fedezetéhez jusson, melyet arra gróf Zichy-Ferraris Viktornak, mint akkori igazgató-tanácsosának közbenjárásával adott. Ez tehát nem elengedés, hanem készpénzben adott douceure, nem teljesitett jó szolgálatok fejében, hanem okozott károkra reáadásul.

Állottak pedig ezen károk abban, hogy gróf Zichy-Ferraris Victor, mint tömeggondnok, a jószág jövedelmeiről soha rendes számadást nem adott s oly csekély jövedelmeket mutatott ki, hogy mint erről a periratok tanuskodnak, ellene hütlen kezelés miatt panasz emeltetett. Sikerült neki ugyan vagyonkezelésének veszélyes következményeitől szabadulni, de sikerült neki még több is, sikerült neki az, hogy a megkárositott még meg is fizette azért, hogy tovább ne kárositsa.

Gróf Zichy-Ferraris Viktor ur eljárásának, hogy az árverést gátolta, azon magyarázást lehes ugyan adni, hogy azt a következő csődbeli hitelezők igényeinek védelmére cselekedte s most azt beszéli, hogy csak azért vette a 10,000 frtot, hogy ezzel a saját követelésének egy részében kárpótoltassék, de a törvényszéknél semmi nyoma annak, hogy követeléséről a tömeg iránt ama 10,000 frt fejében lemondott volna. Különben a Zichy gróf követelése Szilváson értéktelen volt, tekintve, hogy a jószág annyit is alig ér meg a létező viszonyok közt, mennyit az előtte b-táblázott banktársaság és a még ezelőtt is figuráló egyik magánzó követelései kitesznek.

Igy bánik gróf Zichy-Ferraris Viktor azon társulatokkal, melyek őt bizalmukkal megtisztelik.

*

A municzipális bank százezer frtjáról, melyet Zichy-Ferraris Viktor gr. a sugár-uti vállalat stornirozása alkalmával b. Erlanger Viktoron zsarolt s mely miatt a municzipális bank elnökségéből elcsapatott, Asbóth mindenekelőtt előadja, hogy tudja mikép Erlangertől nemsokára szintén nyilatkozat fog megjelenni. E nyilatkozat a mai kormánypárti lapokban meg is jelent, történetét Asbóth a következőleg adja elő:

Gróf Zichy-Ferraris Viktor budapesti ügyvéde doctor Hauer nehány nap előtt felutazott Bécsbe, zsebében egy kész nyilatkozattal. E nyilatkozatban a gróf ur szóval sem tagadta, hogy a százezer forintot megkapta. Nem, csak jogezimet keresett jogtalanul szerzett pénzéhez. Az volt nyilatkozatának tartalma, hogy báró Erlanger Viktortól a jó szolgálatok fejében provisiókép kapta. Erlanger Viktor báró e nyilatkozatnak aláirását megtagadta. Megtagadta pedig azért, mert nem igy történt. Hogyan? ha ma vagy holnap gróf Zichy-Ferraris Viktor talán a Tisza-kormány unszolására mégis biróság elé állitaná ügyét s a biróság tanukihallgatást rendelne el, és egy oly tekintélyes bankház fejének, mint az Erlanger czég, eskü terhe alatt be kellene vallani az igazságot, elmondani a történteket, mit szólna a világ, hogy a bankár nyilatkozatában olyan foglaltatik, miért a kereszt előtt helyt állani nem lehet?

Mi volt mit tenni, Hauer doctor ur elkezdett alkudozni s megalkuvék egy nyilatkozatban, mely, ha forrásunk hiteles és hitelessége a legközelebb megjelenendő nyilatkozatból ki fog tünni, körülbelül annyit mond, hogy nem áll az, hogy gróf Zichy Ferraris Viktor a százezer forintot zsarol (hiszen egy bankár csak nem mondhatja magáról, hogy kizsaroltatott) hanem egyszerüen az, hogy Erlanger Viktor a százezer forintot gr. Zichy-Ferraris Viktornak a magáéból kifizette. Tehát ajándékozta. Doctor Hauer ur értesülésem szerint ezen nyilatkozatba még hozzátétetni kivánta, hogy ezen összegről üzleti leszámolás történt. Ez által vélte, hogy a dolognak tisztességes szint kölcsönözhet. Erlanger Viktor báró ezt is megtagadta, mint a valóságnak meg nem felelőt. S Hauer ur sovány nyilatkozatával hazajött.

Zichy Ferraris Viktor grófnak ez sehogy sem tetszett. Hauer ur ismét utnak indittatott Bécsbe s innen Karlsbadba Erlanger Viktor báró után, hogy tőle az üdvözitő clausulát kikunyorálja. Sikerült-e, meglátjuk.

Nem tehetek róla, hogy előre látván, miszerint a százezer forintnyi zsarolás tagadtatni fog és Erlanger Viktor báró könyörületes nyilatkozata bizonyitékul fog szerepelni állitásaim hitelességének czáfolatára, kénytelen vagyok adni históriáját, hogyan jutott gróf Zichy Ferraris Viktor ő méltósága ezen pénzösszeghez.

Történt a dolog ekképen:

A sugáruti vállalat folytatása a municzipális bank és az érdekelt konzorczium pénzerejét meszsze tulhaladta, tőkéjét teljesen megsemmisitette volna; azt, mint az akkori viszonyok közt lehetetlent, stornirozni kellett.

Gróf Zichy Viktor, befolyására hivatkozva, önként ajánlkozott Erlanger Viktor bárónak, hogy a szerződés felbontását keresztülviszi. Azt monda neki, hogy a közmunkatanács elnökénél, báró Podmaniczky Frigyesnél ki fogja eszközölni, hogy a társulat kötelezettségei alól kaucziója felének elvesztésével, tehát 550,000 frt feláldozásával menekülni fog. — Ezen szolgálat fejében 100,000 forintról szóló proviziós levelet kért magának, melyet Erlanger Viktor báró részére kiállitott. Hiszen arról volt szó, hogy egy 10 milliót tulhaladó veszteségtől meneküljenek a vállalkozók, és Zichy Viktor gróf azt igérte nekik, hogy visszakapják azon kauczionát felét, melyet már egészen elveszettnek gondoltak. Ily szolgálat valóban megér 100,000 frtot.

Nem beszélek arról, hogy gr. Zichy Viktor, a förendiház tagja, volt főispán és nagy politikai szerepre vágyó hazafi, alkuszbérért az országos kincstár megkárositására ajánlja fel szolgálatait. Arról sem szólok, hogy gr. Zichy Viktor csak provisióért volt kész azon intézetnek érdekében eljárni, melynek elnöke volt. Nem számitom, hogy nem átalotta az amugy is megkárosodott részvényesek rovására ekkor a jutalmat kötni ki magának: hanem igenis szemére lobbantom, hogy gyanuba keverte a magyar állam közegeinek vagy eszét, vagy korrektségét, és hogy könnyenyelmüen vállalkozott olyanra, mire egyáltalán képes nem volt.

Nem is tett ő semmit, mert nem tehetett, s ha Tisza Kálmán miniszterelnök államtitkárának eljárásáról ez ügyben tudomást szerezni kiván, megadhatja ezt neki köztiszteletben álló barátja b. Podmaniczky Frigyes, ki midőn neki insinuálták, hogy hát miért nem stornirozza az ügyet, nem kis csodálkozással hallotta, hogy gr. Zichy Viktor ő reá hivatkozott. És ha a miniszterelnök ur tudni kivánná, hogy a stornirozás miként történt, elmondhatja neki Lechner Lajos miniszteri tanácsos, akkor a municipális bank igazgatója, ki az alkudozásokat vezette, és az alkut megkötötte. Megkötötte akként, hogy nem a fél, de igen helyesen az egész kaucziót odaveszett, hogy ezen felül, ha jól vagyok értesülve 400.000 forint bánatpénzt fizetett, és még az oktogonban épült uj házak egyikét is a közmunka tanácsnak átengedni volt kénytelen. A konsortium saját áldozatát 1.800,000 frtra becsülte.

Minden tisztességes ember és minden jogász vagy biró el fogja ismerni, hogy ez nem azon üzlet melynek fejében gr. Zichy Viktor magának a 100.000 frtot kikötötte. Mindazonáltal gr. Zichy-Ferráris Viktor nem érzett szemérmet, midőn a százezer frt kifizetését megkövetelte. Azt neki megtagadták, ő ismeretes modorával fenntartotta követelését, a sugáruti épitő consortium, melyben Erlanger csak 60%-el volt részes, választmányi ülésben tárgyalta a kérdést s nem fogadta el. Ekkor Erlanger Viktor báró megunva a viszályt és az embert, kifizette a mit aláirt, saját zsebéből. Annak a pénznek tehát a sugáruti vállalat könyveiben, vagy a municipális bankban nyoma nincs.

Hogy mily motivumokkal tudta gróf Zichy-Ferraris Viktor ez összeget kicsikarni s mily motivumok birták báró Erlanger Viktort arra, hogy kifizesse, az köztük történt, reám nem tartozik; tény, hogy ez időtől gr. Zichy-Ferraris Viktorral az összeköttetést megszüntette.

Itélje meg a kormány és a szabadelvü párt, alkalmas-e ily egyén arra, hogy Magyarország belügyi államtitkára legyen?

*

Nem kevésbé érdekes ezeknél a Dreher-ügy. A nyilatkozatnak erre vonatkozó részét a következőkben közöljük:

Asbóth előre bocsátja, hogy az ezen ügyben eddig megjelent két nyilatkozaton (gr. Zichy-Ferraris Bódogén és Dreher Antalén) kivül még meg fog jelenni egy harmadik nyilatkozat és a franko-osztrák banké. (E nyilatkozatot a mai kormánylapok csakugyan szintén közlik). A feleletet Asbóth megadja mind a háromra.

Először gr. Zichy-Ferraris Bódog nyilatkozatára megjegyzi, (telekkönyvi adatok alapján) hogy Dreher a tornai uradalomra nem 200,000, hanem 230.000 frtot adott. Ez összeg be van táblázva második helyen oly uradalomra, melynek becsértéke (az adót véve kulcsul) 634.000 frt, be van táblázva előtte a Wodianer bankház részére 462.000 ft. Dreher pénze tehát 58.000 fttal meghaladja a birtok becsértékét. Es e pénzt Dreher 6%-ra kölcsönözte gr. Zichy-Ferraris Bódognak és pedig épen abban az időben, mikor a kőbányai sörházban történt defraudatió acut jelleget öltött. Igaz, hogy Zichy-Ferraris Viktor még ekkor nem volt államtitkár, de Bécsben régóta ugy tüntette föl magát, mint miniszter-kandidatus és magyarországi nagyhatalom, ki a magyar kormánynál mindent ki tud vinni. Ekkor történt ez az eset is, hogy Zichy-Ferraris Viktor gróf a Károlyváros fiumei vasut épitővállalkozóinak megigérte, hogy kártalanitási összeget fog részökre a magyar államtól, a miniszteriumnál kieszközölni — és provizió levelet kért és adatott magának.

Dreher nyilatkozatára kiemeli Asbóth, hogy nem az a kérdés kölcsön adta-e Dreher az illető összeget, hanem az, hogy mikor és miért adta. Azt mondja Dreher, hogy ellene a magyar kincstár pert nem folytat. Ha nem folytat, legalább folytatott. Mig Széll Kálmán miniszter volt és gr. Zichy-Ferraris Viktor államtitkár nem volt, a Dreher-féle per Dávid pénzügyi tanácsosnál, szigoru vizsgálat tárgyát képezte. De igenis megtörtént, hogy Drehernek megbizottja már hóna-

pokkal ezelőtt mondá egy hitelt érdemlő ügyvédnek Budapesten, miszerint abból a sikkasztási dologtól per nem lesz, azon dolog más fordulatot nyert s egyezség utjára tereltetett. Volt tehát per, vagy legalább volt vizsgálat és per volt kilátásban.

Dreher nyilatkozatában továbbá azt mondja, hogy voltaképen nem is ellene, hanem kőbányai sörházának két hivatalnoka ellen folyik a vizsgálat, hogy nem milliókról, hanem csak pár ezer forintról van szó, s hogy ez reá személyesen nem is tartozik, mert ama sörház vezetése mindig az ottani hivatalnokok személyes felelősségére volt bizva. Neki tehát nem volt oka Zichy gróf interventióját keresni és végre, hogy nem is fizetett az Erlanger háznál vagy a franco banknál bármely néven nevezendő összeget gróf Zichy Ferraris Viktor részére.

Asbóth erre bebizonyitja a következőket: I. Hogy Dreher a kőbányai adósikkasztásért nemcsak felelős, de róla személyes tudomása is volt. II. Hogy nem nehány ezer forint, de mint irtam milliónyi összeg forog kérdésben. Tehát III. Drehernek igen is volt oka gr. Zichy F. Viktor vagy más befolyásos ember interventzióját megnyerni és IV. Hogy Dreher csakugyan lefizette gr. Zichy-Ferraris Viktor helyett ama 160.000 frtot.

Nevetséges állitás kereskedőtől, hogy ő nem felelős azért, ha gyárában adósikkasztás történik. Ha ez állna, senki üzleti vezetőjével üzleti összeköttetést nem folytathatna. Az állam sohasem jutbatna pénzéhez, ha követelését azon szegény ördögökön kellene megvennie, kik valamely gyárban mint hivatalnokok alkalmazvák. Dreher tehát mindenesetre felelős a történt sikkasztásért és hivatalnokaiért. De kivált felelős, ha ama hivatalnokok között és közte oly összeköttetés van, mely kizárja lehetőségét annak, hogy ama hivatalnokok a pénzt maguknak sikkasztották, ha kitünik, hogy ő azokról a sikkasztásokról tudott, s ha azok a könyvekbe be voltak vezetve. Mindez áll a kérdéses esetben. Ama hivatalnok, kire Dreher a sikkasztást tolni iparkodik nem más, mint Aich Ferencz, Dreher első unokatestvére, volt gyámjának fia s összes magyarországi birtokainak meghatalmazottja. — Ennek leveleiből Asbóth mutatványokat közöl, melyekből kitünik, hogy Drehernek a dologról bő tudomása volt; továbbá közli Aichnak a sikkasztott sörmennyiségről szóló sajátkezü följegyzéseit, melyek azt mutatják, hogy 1870. januártól 1873. juliusig összesen 39,654 akó sörtől nem fizettetett fogyasztási adó, mi 48 ezer frtnak felel meg. Ez összeg a nyolczszoros poenaléval 384,000 frtra rug, tehát nem egy pár ezer frtra, mint Dreher mondja. Hogy Dreher tudomással birt a sikkasztásról, mutatja az is, hogy mint az okmányokból kitünik, ő maga szokta bezárni év végével a könyveket, s akkor a strazza és a register (a termelt és megadóztatott sör könyvei) közti különbség kézzel fogható. E könyvek állitólag elégtek, azért nem mutatható ki a sikkasztás. Aichnak egy leveléből azonban kitünik, hogy a könyvek Bécsbe küldettek.

De nem ez volt az egyetlen módja a hogyan Kőbányán sikkasztottak. Aich egy levelében (1872. november) ezeket irja Bécsbe: „Az értékszámlabeli 240.000 frt leirásának védelme nehéz lett volna, mivel ennek legnagyobb része az értékszámla uj épitkezési rovatába esik. Szerencsére e tételt nem vették észre, s igy házunknak 15,000 frt metakarittatott.“ Évenkint tehát jövedelmi adóban 15,000 frt megkárositása történt a magyar kincstárnak, 1872-től 1876-ig, mikor a dolog felfedeztetett, összesen tehát 75,000 frt defraudáczió történt ezen czimen, mi a birságolás szerint épen 600,000 frtra rug. Ez és a söradó sikkasztás épen 984,000 frtot tesz ki, a mivel Dreher ur, ha elitéltetnék, a magyar kincstárnak tartozik.

Ebből következik, hogy Dreher urnak igenis nagy érdeke követeli a kincstárnál függőben levő ügyének békés és jutányos elintézését. S ha gróf Zichy-Ferraris Viktor, ki vállalkozó fiatal ember és államtitkár holmi atyjának és saját magának adott kölcsönökkel megnyerhető lenne, hogy közbenjárna Dreher ur mellett, egyik másik pénzügyi tanácsosnál, ki nem olyan nagy ur mint egy államtitkár az ilyen üzletre bizonyosan elmondhatnám, hogy ez gyanus.

Ausztriában a schwechati Dreher-féle sikkasztás ügyét már rég elintézték, nálunk a Dreher pör 1878. május óta, a mikor Zichy államtitkár lett — hallgat.

*

A franco-osztrák bank követelésének és e követelés kifizetésének története szintén a Dreher-ügygyel van kapcsolatban. Erre vonatkozólag Asbóth a következőket mondja:

Zichynek már évekkel ezelőtt, mikor még az Erlanger-ház kegyeit birta, váltóadósságai annyira felszaporodtak, hogy nem tudott magán segiteni s hypothekáris kölcsönt keresett. Egyetlen idvarnoki jószágára az osztrák nemzeti bank kölcsönzött volt 180.000 frtot. Az uj kölcsönt szivességből a franco osztrák bank vállalta el, beváltotta Zichy-Ferraris Viktor gróf minden heverő váltóját s ezen conversió után betáblázta követelését 2-ik helyen Idvarnokra, a nem megvetendő 200.000 frt összeg erejéig. Ezen összegből 50.000 frt a municipális bank követelése volt Zichy-Ferraris Viktor gróf ellen, ki mint tudjuk ezen intézetnek is előbb igazgatótanácsosa, majd elnöke vala.

De gr. Zichy-Ferraris Viktornak nem volt elég, hogy lebegő adósságaitól egyszerre megszabadult, neki az adósságcsinálás második természete. Nem sokára a gróf ur a 200 ezer frton felül Erlanger barátjának tartozott mintegy 40,000 frttal, azután conto correntet nyittatott magának az osztrák franco banknál, melynek éveken keresztül soha nem fizette meg a 200.000 frt szivességi kölcsön után járó 5 százalék kamatokat. Ezen kamatok 30 ezer ftnál nagyobb összegre gyültek. A conto correnten pedig gróf Zichy-Ferraris Viktor tartozása 52,000 frtra emelkedett részint szerencsétlen börzejáték részint beváltott váltók után.

Gróf Zichy-Ferraris Viktor összes tartozása tehát körülbelül 322,000 frtra rugott az Erlanger-féle intézeteknél. S ezek biztositva voltak az idvarnoki jószágra betáblázott 200.000 frt követelése által. Világos volt az illető bankok előtt, hogy Zichy-Ferraris Viktor gróf sohasem lesz képes ezen adósságot törleszteni.

Legkisebb gondja is nagyobb volt ennél. S nem is fizetett soha semmit, nógathatták, pörölhették a hogy akarták.

De gróf Zichy-Ferraris Viktor ambitióbó vagy speculatióból miniszter akart lenni s ügyei rendezni kellett. És volt neki egy barátja, ki az Erlanger ház elvesztett gráciáját pótolni képes volt: Dreher Antal ur.

Tavaly nyáron végre valahára kiegyezés történt a franko bankkal akképen, hogy gróf Zichy Ferraris Viktor a 322.000 forint helyett, melylyel adós volt, fizetni fogja az összeg felét 160,000 forintot, de azt lefizeti igazán, még pedig 1878. deczember 31-én a franco osztrákbank pénztáránál közjegyzői okmány alapján, oly formán, hogy ha nem fizetne, akkor nemcsak a 160.000 forint és annak 6000 forint kamatja esedékes azonnal, de esedékes az egész 322.000 forint és rögtön ezequáltatik.

Időközbzn gróf Zichy Ferraris Viktor Tisza Kálmán államtitkárja lett. Egy okkal több, hogy fizessen.

És fizetett. Mult év utolsó napján a franko bank pénztáránál megjelent dr. Frank János bécsi ügyvéd, és dr. Hauer budapesti ügyvéd mint gróf Zichy-Ferraris Viktor képviselője és Frank letette a tartozott összeget.

Kicsoda dr. Frank? Az idvarnoki telekkönyvben ő jelenik meg, mint 180,000 frt másod helyre betáblázott kölcsön hitelezője.

Dr. Frank János Drehernek rendes ügyvéde. Vagyoni állapota rendezett, de öröklött vagyona nincs. Nejének egy háza van Weidlingben. Neki Drehertől évi 4000 frt fizetése jár. Egész Bécs ismeri viszonyát Dreherhez, senki nem vonja kétségbe, hogy az a pénz, melyet dr. Frank János Zichy-Ferraris Viktor részére a franko banknál fizetett Dreher pénze volt, s ő a telekkönyvben Drehernek helytartója.

És miért buvik Dreher, hogy nevét nem iktatja az idvarnoki telekkönyvbe, miután a tornaiban szerepel? Mert időközben gróf Zichy-Ferraris Viktor államtitkár lett. A méltóságos urat genirozhatja, ha a világ megtudja. hogy ő az adósságait fizetteti oly ember által, kinek a magyar államkincstárral millióra rugó pöre van függőben.

De hát csakugyan a Dréher pénze volt az, mi a franco-banknak kézbesittetett? Igen. A fizetés osztrák állampapirokban történt és azoknak hátán a Dreher ház stampigliája volt látható.

A franko-osztrák bank nemeslelküségéről tesz tanuságot, hogy azon adósának, ki 160,000 frtját elvitte, még azon szivességet is megcselekedte, hogy kiállitott egy bizonyitványt, melyet alkalmasint látni fogunk, (Ma reggel közölték a kormánypárti lapok.) miszerint pénztáránál nem Dreher fizette ki a 166 ezer forintot, hanem ezen fizetés Hauer ur jelenlétében történt.

*

A fentebbieken kivül válaszol még Asbóth egy az Ellenőrben napokkal ezelőtt megjelent félhivatalos comminiquére, továbbá Pallavicini őrgróf és Deutsch Bernátnak a „hatvani“-nak nyilatkozatára. Az első lényegtelen, az utóbbira nézve Asbóth fentartja a Deutsch könyveire való hivatkozást. Pallavicini nyilatkozatára megjegyzi, hogy abban a hivatalos érintkezések kiemelése egyenest neki ád igazat. Végül kijelenti, hogy korántsem mondott el mindent a mit tud, a biró előtt mondhat többet, s ott állitásait bizonyitja olyan tanukkal, kik mindent, a mit ő mondott készek vallani isten és ember.

*

Végül közöljük itt még a kormánypárti lapokban Zichy mellett ma megjelent azon nyilatkozatokat, melyek a fentebbiekben többször emlittetnek, s melyeknek megjelentét Asbóth előre megmondá. Ezek a következők:

I. Gróf Zichy Ferraris Victor ur felszólitása folytán ezennel szivesen és a valósághoz képest kijelentem. hogy a „Magyarország“ czimü hirlap 190-ik számában „Gróf Zichy-Ferraris Victor és gyanus üzletei“ felirás alatt foglalt azon állitás, mintha gróf Zichy-Ferraris Victor ur tőlem egy 100.000 forintnyi összeget, bármi ürügy alatt — kizsarolt volna — teljesen valótlan Tény az, hogy fivérem báró Erlanger Lajos és én magam — fivérem kezdeményezése folytán — gróf Zichy-Ferraris Victor urnak, kivel mi hosszu évi barátságos és üzleti összeköttetésben állottunk, 100 000 frtnyi összeget, saját vagyonunkból önkényt fizettünk. Bécs, 1879. évi jul. 12-én. Báró Erlanger Victor.

II. A „Magyarország“ czimü hirlap 190-ik számában megjelent és Zichy-Ferraris Victor ur ellen intézett czikkre vonatkozólag kijelentem, miszerint azon 160,000 frt, illetőleg 166,651 frt 59 kr, melyek 1879. évi január 1-én, illetőleg 1878. évi deczember 31-én, a franco-osztrák banknak (Erlanger) Bécsben, Gróf Zichy-Ferraris Victor ur által kifizettettek, azon 180,000 frtnyi kölcsönnek pénzértékéből fedeztettek és jelenlétemben kifizettettek, mely kölcsön gr. Zichy-Ferraris Victor urnak 1878. évi deczember 28-án 10690: szám alatt, Itvarnoki birtokára, az 1878. évi deczember 28-án kelt, zálogjogilag biztositott kötelezvény alapján általam nyujtatott. Bécs, 1879. jul. 12, Dr. Frank János.

III. Gróf Zichy-Ferraris Victor urnak Budapesten. Ezennel bizonyitjuk, hogy az 1878. évi deczember 31-én az ön számlájára nálunk lefizetett: 160,000 frt tőkét, annak kamatait és járulékait nem Dréher Antal ur tette le, hanem ezen összeg lefizetésénél, valamint az ezzel befejezett végelszámolásnál, dr. Hauer Sándor — mint az ön megbizottja — müködött közre. Bécs, 1879. jul. 14. Tisztelettel A franco-osztrák bank.

UJDONSAGOK.

Budapest, julius 20.

* Időjárás Budapesten. Tiszta, derült meleg nyári nap volt. Hőmérő állása 24—24 R°.

— Személyi hirek. Tisza Kálmán miniszterelnök és Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter a tegnap esteli vonattal Bécsbe utaztak. — Ugyanezen vonaton Szapáry Géza gróf fiumei helytartó elhagyta a fővárost. — Péchy Tamás közlekedési miniszter visszatérte óta kénytelen rosszulléte miatt az ágyat őrizni. — Herrich miniszteri tanácsos több heti szabadságra utazott.

— A vácziuti rablógyilkos. A fővárosi rendőrség ma reggel 10 óra után ujabb táviratot kapott Tardos-Keddről, mely végre jelenti, hogy az ott elfogott embert Brna Jánosnak hivják. Brna körülményesen bevallotta, hogy Neumann Sándort a külső váczi uton ő gyilkolta meg, s hogy a tett elkövetésénél még hat társa müködött közre. A távirat továbbá tudatja, hogy Brna János a nyitrai k. ügyészségnek adatott át. Az itt letartóztatott Herczeg Imre határozottan a tagadás mellett maradt a mai kihallgatáson is. Midőn a kihallgatás alkalmával Brna elfogatását és vallomását tudatták vele, izgatottság s később levertség mutatkozott rajta; de ennek daczára azt állitja, hogy Brnát nem ismeri. Egyébiránt minden kérdésre azt válaszolja, hogy a gyilkosság elkövetésének napján nem is volt Pesten; ez állitás mellett azonban semmi bizonyitékot felhozni nem tud. A rendőrség ma lefényképeztette, s holnap a kir. ügyészségnek fogja átadni. A fővárosi rendőrség a nyitrai k. ügyészséget megkereste, hogy a büntársak kézre keritése czéljából, a Brna János vallomásán alapuló adatokat a főkapitánysággal közölje. E megkeresés távirda utján történt, rendes uton pedig Herczeg Imre fényképezett arczképét is oda küldik, vajjon nem ismeri e fel benne Brna egyik büntársát. Brna az itteni rendőrség előtt ismeretes személyiség, ki tolvajlás és más kihágás miatt már gyakrabban volt büntetve.

— Taaffe gróf — magyar földbirtokos. A magyarországi földtehermentesitési pénzalap kir. igazgatósága gr. Taaffe Ede, gróf Taaffe Klementina, gr. Taaffe Luiza s gr. Taaffe Amália mint herczeg Bretzenheim Ferdinánd abaujmegyei birtokának örökösei részére az utólagos kárpótlást a Mogyoróskán vesztett 1 urbéri zsellértelek után megállapitotta, s a kassai kir. törvényszék az 1854. évi január hó 16-án kelt császári nyilt parancsnak megfelelően a hirdetményt már ki is bocsájtotta. Herczeg Bretzenheim egy másik örököse Windischgrätz Alfréd gróf, az 1848-ik évből ismeretes Windischgrätz herczeg fia, ki ez uton szintén a magyarországi főurak sorába lépett.

— A margitszigeti vendégek tegnap éjjel tartották ez idei harminczadik tánczvigalmukat a felső-szigeti vendéglő helységeiben. A mulatság mind látogatottságát s kedélyességét, mind a jelenvolt társaság diszes voltát illetőleg, méltó volt a két előbbi fényes sikerü tánczvigalomhoz. A nagy forróság daczára — mely a teremben már csaknem türhetetlenné vált — vigan tánczolt a szigeti czigányok láb alá huzott zenéje mellett mintegy 60 pár, kik közt a főváros legszebb hölgyeit láttuk együtt. Jelen voltak: Bakosné, Dr. Farkas Emilné, Handtel Károlyné, Jezovits Kornélné, Kacsóh Lajosné, Kacsóh Pálné (Somogyból), Küry Oszkárné, Dr. Lux Albertné, Pécsy Béláné, továbbá Balassa és Batizfalvy nővérek, Castiglione Hermina, Farkas és Fülepp nővérek, Gregus Gizella, Halász Mariska (Felcsutról), Hofszász Lina, Huber k. a. (Verbászról), Kollerich Anna és Irma, Köpf nővérek, Krivácsy Ilonka, és Gizella, gr. Lázár Berta, Ligeti Margit, Rupp Antonia, Sponner Etelka. Stein nővérek, br. Szepessy k. a., Sziklay Margit, Török Anna, Trefort nővérek s még többen. A páratlanul kedélyes mulatságban Trefort miniszter s József főherczeg adlatusa Gräff altábornagy is résztvettek. Éjfél után 1 óra mult, mire a társaság odahagyta a termet, hogy két hét mulva viszont lássa ott egymást

— A mozgósitás. Valahányszor egy-egy hir merül föl a lapokban, mely a mozgósitásra vonatkozik, a félhivatalosak rögtön sietnek azt dementálni. Daczára ennek ujabb meg ujabb jelenségek utalnak arra, hogy a mozgósitás s a dicső bosnyák hecz novi-bazári folytatása küszöbön áll. Igy ma egészen megbizható forrásból arról értesitenek bennünket, hogy a tartalékos tisztek nagy része fölhivást kapott, jelentenék be illető ezredparancsnokságuknál, gyakorlottak-e a lovaglásban s hajlandók-e mozgósitás esetén futártiszti szolgálatot vállalni.

— Borzasztó rablógyilkosság történt tegnap délelőtti órákban Debreczen mellett a nagy erdőn. Medák József helybeli mülakatost meggyilkolták, s ötven forint pénzétől megrabolták. Az esetről a „Debreczen“ ezeket irja: Medák József ma délelőtt tiz órakor még a vasuti indóház felé ment egy szemtanu állitása szerint, hogy ezután miképen került a nagy erdőre, még nem lehet tudni, valamint azt sem, — hogy az erdőnek melyik részén történt a rablógyilkosság. Mert a meggyilkoltnak, — kinek nyakát a szó teljes értelmében egészen elmetszették, annyi lélekjelenléte volt még, hogy futni kezdett ki az erdőből, azonban a jelentékeny vérvesztés miatt a nagyerdő gátjánál a gazdasági tanintézet mellett összeesett; itt aztán egy épen arra menő kocsis az összeroskadt embert feltette a kocsijára s behozta a városba a kapitányi hivatalhoz. Midőn a kocsira többek segitségével feltétetett a meggyilkolt, halk hangon még annyit tudott mondani, hogy egy bajuszos ember vágta el a nyakát, s rabolta meg 50 frt pénzétől; ezután a sebláz annyira erőt vett rajta, hogy hangot többé nem tudott adni, s valószinüleg már meg is halt. A kapitányi hivatal a helyszini vizsgálat felvétele végett azonnal kiküldötte Végh Gyula alkapitányt és Barcza Dániel csendbiztost.

— Tüzesetek. Nagyváradon a szt. László temploma tegnapelőtt kicsibe mult, hogy le nem égett. A tüz a templom padlásán keletkezett s a lángok már a tetőt nyaldosták, azonban a tüzoltóknak sikerült a gyuladást elfojtani. — Szegeden meg szintén tegnapelőtt egy összeomlott ház düledékei gyuladtak ki. A ház gazdája családjával ott lakott a romok között s való zinüleg este főzés után a tüzet nem oltották jól el s abból származott a baj, mely azonban, szerencsére, nagyobb terjedelmet nem öltött. A családtagok egynémelyike égés sebeket kapott, melyeket azonban ki fognak heverni; nagyobb baj az, hogy e megégett háztető alatt maradt a háziasszonynak egy szoknyája, a melybe 150 forintocska volt bevarrva. A vizsgálatra kiment rendőrség megtalálta ugyan a drága szoknyát s benne a pénzt is, de amazt jócskán megégve s igy a szép tizes és ötös bankjegyeket is ugy megpörkölve, hogy azokat többé használni nem lehet. A bankórongyokat a kapitányi hivatalban lepecsételték. — Csik-Mádéfalván, mint a „K—t“-nek irják, jul. 13-ikán borzasztó tüzvész volt. Több mint 70 ház lett a lángok martaléka. Két gyermek és sok apró háziállat is elveszett.

— Közlekedés a főváros és Erzsébetfalva között. Erzsébetfalva és a közvágóhid között, a társas kocsi 10 kr menetdijért, a honvédmenházig 6 krért következő órákban közlekedik: Erzsébetfalváról indul 6, 7, 9 órakor reggel, 1, 4 és 7 órakor délután. A közvágóhidról fél 7, 8, 11 órakor reggel, 3, 5 és fél 8-kor délután. A közvágó hidi közuti vaspályai vonalon használható bérleti jegyek is kaphatók 8 kron. — Állomás helyek: (Erzsébetfalván) Magyar királyné fogadó, honvédmenház, közvágóhid.

— A budai alagut gyalogutjának korláttal való ellátását annak idején elhatározták s tett felterjesztését a miniszterium jóvá is hagyta. Az alaguttársaság ez ellen folyamodott s folyamodását a belügyi és közlekedési miniszteriumhoz felterjesztette. A társulat kérvényében a korlát mellőzését kéri már forgalmi és közlekedési szempontból is. Mert szerinte ha szarvasmarhák hajtatnak át az alaguton, ugy a jelenlegi állapotban a közönség nagyobb menekvést talál a gyaloguton ma, mintha az korláttal láttatik el, melyen csak bizonyos helyeken lesznek nyilások s mely miatt a gyalogutra felszorult állat többé-kevésbbé le nem jöhetne szabadra, s igy ezen szaladna végig, mi ismét az épen átkelőben levő közönségben okozna rémülést. Kéri továbbá, hogy informáltassa magát a főváros a rendőrség által, vajjon az alagut 25 évi fenállása óta valaha történt-e e tekintetben valami. Ez alkalommal jelenti, hogy vasárnapi napon midőn a közlekedés élénkebb, rendőr nincs az alagutban, hétköznapon is csak reggeli 6-tól esti 6 óráig áll, hogy igy a déli vasut érkezése és indulásakor rendőr nincs, hiba még sem történt soha, a felhozott okokból kéri a korlát elhagyását, annál is inkább mivel ez a kocsiforgalomra is hátránynyal volna.

— Borzasztó vihar. Cserhalomtájról f. hó 17-ről irják: Tegnapelőtt d. u. 4 és 5 és este 8—9 óra közt roppant jégvihar rombolta össze a sajó-udvarhelyi- s.-szt.-andrási, s kereszturi, kajlai határokat; a kentelki, beszterczei, a f.-balázsfalvi, szépnyiri, aldorfi, jádi s a borgói községek határai nagyobb részét tönkre tette. Sok fát kitört, az épületek fedeleit megrongálta, letépte, elhordotta; minden buza kalangyát, boglyában, fiókban levő szénát széthányt. A jég galambtojásnyi nagy volt. A kajlai határon 3, a kentelkin 1 ökröt ölt meg a jégvihar. S.-Szt.-Andráson 2 gyermeket rongált meg a vihar életveszélyesen. Beszterczén a kath. torony keresztjét letépte. Fákat döntött ki gyökerestől. A kentelki-kajlai határ északi részén most is van jég.

— Játékbarlang Budapesten. A „M. L.“ megbizható forrásból közli a következőket: Az aranykéz utczai Wild-féle kávéházban a nasi-vasi játékra minden éjjel 12 órakor virrad, s a játék tart reggeli 5—7 óráig. A bankot eddig 3 ember adta, azonban most már e tekintetben teljes az egyeduralom, s most egy Lipp nevü 40—50 éves aranygombos, vastag óra lánczos egyéniség „üti“ körülvéve a sápisták testőrsége által. A kávés a bankártól minden éjjelre 20, egy éven át tehát 7300 forintot kap. A játéknál legkisebb tétel 20 kr, a legnagyobb 10 forint. Ha valaki hamis játékot vél fölismerni, ott hallgasson véle, mert ha szólni mer, a sápisták, kávés és kellnerek által a legdurvább bántalmazásoknak van kitéve. A rendőrség ily esetekben tudni sem akar az egész dologról, s a panaszos siket füleknek beszél. Reggel midőn a bank megretirál átlag 60—80 forinttal, jön a sáp-kiosztás, midőn is egy csomó semmittevőnek, kik minden nasi asztal körül, mint nap körül a bolygók, mindig jelen vannak, kiosztatik az apró ezüst pénz. E hely a kevésbé vagyonos polgárság kifosztó helye. Sajnos, hogy a budapesti rendőrség ápolja az ily helyiségeket, hol a még teljesen el nem bukottakban a munkásság, szorgalom, s a becsületes kenyérkeresettel való önfentartás önérzete a játékszenvedély és éjjelezések által kioltatik.

— A „holt kéz“. Kötséről a következőket vettük: Az „Egyetértés“ 194. számában állitólag Köttséről kelt hir látott napvilágot, melyszerint a „Holt kéz“ a piarista szerzet személyében Öszödön a Kazay család birtokát megvásárolta volna. A tényállás az, hogy Öszödön egy 200 holdas nemesi birtok csakugyan eladó, s arra a nevezett szerzet alkudozott is, hanem a vételtől még nagyon messze áll. Egyébiránt az, ki e hirt világgá bocsátotta, hihetőleg a netán létre jöhető szerződésnek, illetve adásvételnek gátot vélt vethetni. A tulajdonos azonban bár ki pukkad is meg érte mérgében, annak fogja eladni birtokát — kivel előnyösebb szerződést köthet. Cs. (Megjegyezzük, hogy a kérdéses közlemény a „Pesti Napló“-ból vétetett át lapunkba. — Szerk.)

— Törökök a misén. A legutóbbi szerb nemzeti ünnepély alkalmával a Belgrádban időző több külföldi képviselőn kivül a török követ Sermed effendi és kisérete is a belgrádi templomba ment. Alig helyezkedtek azonban el a törökök a nekik kijelölt székeken, midőn a jelenlevő szerbek közt feltünő nyugtalanság támadt. Az ájtatosok némelyike még kiáltozni is kezdett, sőt némelyek még káromkodni is kezdettek. Már igen közel voltak ahhoz, hogy tettlegességekre került volna a dolog, ha a metropolita a misét be nem szünteti, mivel megtudta a nyugtalanság okát. Ezen botrány abból származott, mivel a török diplomaták a templomban fezeiket fejükön tartották, és a szerbek ezt nem akarták megszenvedni.

— Egy hirlapi levelező kiutasitása. A „Golos“ muszka hirlap egykori bécsi levelezője, ki utóbbi időben Belgrádban időzött és onnét küldött jelentéseket a „Golos“-nak, legujabban Belgrádból kiutasittatott, mivel Milán fejedelemről sértőleg irt. Kairowa asszony, ez a levelező neve, ugyanis azt állitotta a „Golos“-nak irt leveleiben, hogy Milán fejedelem épen nem népszerü, sem a városban, sem pedig a vidéken, sőt a szerbek őt gyülölik és megvetik a hadjárat óta, midőn magát gyáván viselte.

— Megkocsikáztatott bokréták. A kolozsvári „M. Polg.“ irja: Erdélyi Marietta kisasszony tegnap egészen uj divatot alapitott meg. A kisasszony tegnapelőtti jutalomjátéka alkalmával sok és szép virágbokrétákat kapott, a többek között egy óriás nagyot. E bokrétákat az előadás alatt elég nagyszámu közönség látta, de végre is nem látta az egész város. Hogy segitett magán a jutalmazott? Ugy hogy beült egy bérkocsiba, maga elé rakta az óriás bokrétát, egy csomó apróbbal pedig elfödte a fél kocsit. Flóra, a virágok istenasszonya sem jelenhetett meg nagyobb szinpompában. A bérkocsi aztán összejárta a várost. A közönség egy része csodálkozott, a más része bámult, a harmadik része mosolygott ez uj divaton, mely kétségen kivül nagy sensatiot fog kelteni a müvészvilágban — ha utánzókra talál. Mi minden esetre eredeti ötletnek ismerjük el, mert ilyen quantumban még nem láttunk bokrétákat megkocsikáztatni.

— Hirek a városból. Ma reggeli 7 órakor egy külön vonaton 1528 bucsus Besnyőre utazott, a honnét ma esti 7 órakor visszatértek. — Tegnap este a külső nádor-utcza egyik korcsmahelyiségében 2 kocsis több vasgyári munkással együtt mulatott zene-szó mellett. A mulatság javába folyt mindaddig, mig a gyármunkásoknak eszökbe nem jutott német darabokat huzatni, mit a kocsisok erősen elleneztek. Ez által szóvitába elegyedtek, mely nem sokára tettlegességekbe ment át, minek vége az volt, hogy hármat közülük jól megszurkálva eszméletlen álapotban a Rókuskórházba kellett szállitani. — Az ujvilág-utcza 5. sz. a. szolgálatban volt Siritek Pál, ma reggel a midőn az udvart seperte egyszerre őrülésbe esett, elszaladt az emeletre s onnét le akart ugrani. Szándékában megakadályoztatva, a Rókuskórház figyelő osztályába száliittatott. — A 683. sz. közszolga tegnap megbizást nyert egy urtól, hogy zálogositsa el gyürüjét. Ezzel elment a Pollák János-féle zálog-intézetbe, s ott a gyürüt állitólag betéve, erre a zálogbárczával együtt 5 forintot kapott. Alig, hogy eltávozott, az intézetből utána futottak, hogy a gyürüt nem adta át. A hordár ez ellen határozottan állitja, hogy ő annak ki nekie a zálogbárczát kézbesitette, a gyürüt átszolgáltatta. Az ügy a rendőrség elé került. — Ma este 9 órakor a kerepesi-uton az ősz-utczával szemben a Kőbányára haladó lóvasut egy munkás osztályhoz tartozó egyént elütött s rajta keresztül menve annak mindkét lábát elvágta; még élve szállitották a kórházba. Megmaradásához azonban nincs remény.

— Ezüst lopás. A bécsi fémjelző hivatalban mintegy $\frac{1}{2}$ év óta naponként megjelent egy fiatal 16 éves leány, s ott beolvasztott ezöstöt váltott be, azt állitván, hogy ő egy aranymüves leánya, s az ércz az apja által feldolgozottnak hulladékából ered. Eleintén hitelt adtak a leány szavainak, később azonban gyanut keltett a dolog, s figyelmeztették a rendőrséget. Ez csakugyan ki is derítette, hogy a leány egy fémjelző hivatali munkásé, ki (Krzal Ferencz) maga követte el a lopást. Az ellopott ezüst értéke eddig többre megy 6000 frtnál. Krzalt elfogták.

Rövid hirek. **Óriás hal.** A „Győri Lapok“ irja, hogy az ottani halászok mult szombaton a Rába egy kiöntésében egy, több mint 2 méternyi hosszuságu harcsát fogtak. — **A jégverés miatt.** Csupor Sándor székesfehérvári lakos az ottani hegyen egy szőlőt vett, évek óta megtakaritott pénzén. Azonban a hétfőn esett jég az uj birtokot kegyetlenül elveré, s ezt a szegény annyira szivére vette, hogy a tébolyodás erőt vett rajta.

Tanügy.

— A szigetvárvidéki tanitó-egylet e hó 10-én ülte meg tiz évi fennállásának emlékünnepét. Érdekesebb mozzanata volt ez ünnepélynek Szelig János elnök megnyitó beszéde, Maislis Ferencz értekezése a tanitó-egylet hivatásáról, Hecht Fülöp felolvasása a természettudományoknak a társdaalmi életre való hatásáról, Fejes Zsigmond neveléstani értekezése s az elnök zárbeszéde. Az ünnepélyt a szigetvári dalárda nyitotta meg a hymnus eléneklésével. A gyülést társas ebéd követte.

— A tanitóegyletek szövetsége bámulatra méltó lassusággal halad megalakulása felé. Az alakuló gyülés — mint tudjuk — a jövő hónapban volna megtartandó, de a tanitó egyletek nem igen mozognak. Eddig alig három-négy egylet választotta meg képviselőit az alakuló gyülésre. Legközelebb a pécsi tanitóegylet tartott választmányi gyülést, melyből Varga Ferencz, Szvácsek Mihály és Vizer Endre tanitók küldettek ki, hogy az egyletet az alakuló gyülésen képviseljék. Ily kevés érdeklődés mellett kivánatosabb lenne, ha az alakuló gyülés a jövő évre halasztatnék el.

— Miniszteri elismerés. Justus József alattyáni róm. kath. plébános, az ottani római kath. iskolánál felállitandó 3 osztály részére szükséges beltelek és ház megvásárlására, 200 frtot adományozott; mit is azzal juttat a hivatalos lap köztudomásra, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter nevezett adományozónak elismerését nyilvánitotta.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru- és értéktőzsde julius 20.

Gabnatőzsde. A buzaüzlet ma lanyha irányban folyt le; a kinálat gyenge volt ugyan, de a vételkedv is gyenge. Vevők olcsóbb árakat követelnek, melyeket azonban csak részben sikerült elérniök. Eladatott körülbelül 8000 mmázsa és pedig:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79.5 k. 12 frt hozzáadássa, 100 mm. 78.5 k. 11, 400 mm. 78.3 k. 10.70, 400 mm. 76.3 k. 10.30 mm. 76.3 k. 9.90 (sárga), 1100 mm. 75 k. 9.95, 400 mm. 74 k. 8.90 rozsdás.

Bácskai: 1700 mm. 77.5 k. 10.60.
Bánáti: 500 mm. 77.5 k. 9.60.
Ujpesti: 100 mm 79 k. 10.85.
A kötések időre történtek.

Rozs, régi 400 mm. 6.52, uj 300 mm. 6.60 kész pénz mellett.

Tengeri: magyar 1500 mm. 5.10 kész pénz mellett.

Usanceok:

Buza őszre 10.40—10.45.
Tengeri julius—augusztusra 5.75—5.70.
Káposztarepcze augusztus—szeptemb. 12—12 $\frac{1}{4}$, bánáti julius-augusztusra 11—11 $\frac{1}{8}$.

Értéktőzsde. Tartós szilárd irány mellett osztrák hitelrészvények 275.90—275.70 közt jöttek forgalomba; magyar aranyjáradékban 93.80—93.85-ön történt kötés.

Napirend julius 21-én.

Naptár. Hétfő. Kath.: Dániel próféta. Prot.: Dániel. Görög-Orosz: Julius 9. Pongrácz. Nap kél 4 óra 27 perczkor. Nyugszik 7 óra 45 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Főv. középitészeti bizottság ülést tart d. u. 4 órakor.
Főv. pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor.
Margitszigeten a felső vendéglőben a rimaszombati társulat játszik.
Orsz. képzőművészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Egyetemi könyvtár d. u. 4—8 óráig nyitva.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Az állatkert nyitva egész nap.

Hajóforgalom julius 18 án.

A főváros Duna balpartján a köv. vizi jármüvek kötöttek ki: Bruder Márton m. h. 4000 drb falkővel Lepenczéről. Fischer Móricz „Adony“ nevü m. h. 804 mm. buzá, 565 m. m kukoricza és 229 mm. zabbal Dunaföldvárról. Losonczy István ladikja 3 hektoliter bor és 4 mm. gyümölcscsel Tótfaluból. Hasz Anna m. h. 320.000 épület téglával Szódrákosról. Kőmives Mátyás m. h. 125 m. cementmészszel Kufsteinból. Wallenfeld Károly m. h. 70.0 drb koczkakővel Bogdányból. Szedényi Márton „Szt. József“ nevü m h. 2500 mm. dongatával Dráváról. Luczenbacher Pál m. h. 2800 mm. kőszénnel Táthról. Pick és Klein m. h. 85 falkővel Szódrákosról. Nikola János m. h. 23.000 drb faltéglával Szódrákosról. Fleischman Imre m. h. 2478 mm. kukoriczával Törökbecséről.

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota. Hiv. fogadás szerdán délután 5—6 óráig.
Honvédelmi miniszterium Budavár, Szt.-Háromság-tér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.
Belügyminiszterium Budavár, országház. Hiv. fogadás szerda d. u. 1-2 óráig.
Pénzügyminisztrium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, kedd és péntek d. u. 3—4 óráig.
Földmiv. ipar s keresk. miniszterium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle hazban. Hiv. fogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.
Közlekedési miniszterium Pest, tükör-utcza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.
Igazságügyminiszterium Pest, Deák-utcza 14. sz. Hiv. fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Nyilt-tér.

Rendkivül leszállitott áron.

Az „Egyetértés“ kiadóhivatalában (himző-utcza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK“

történeti regény 3 kötetben, irta **Pétery Károly.**

Ára a 3 kötetnek 3 frt helyett csak 1 frt 50 kr

Vasuti szállitó-levelek.

Az uj minta szerint, czégnyomással vagy anélkül nálunk megrendelhetők és pedig:
1000 drb teherszállitó-levél . . 6 frt.
1000 „ gyorsszállitó-levél . . 5 frt 50 krért.

Mindennemü más nyomtatványok nálunk szintén **igen jutányos árakon** megrendelhetők és vidéki megbizások pontosan és csinosan elkészittetnek.

Schlesinger és Wohlauer
könyvnyomda
rostély-utcza, Károly-laktanya.

Budapesti szinlapok.

Hétfő, julius 21-én.

A nemzeti szinház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.

Ujházi Ede és Vizvári Gyula urak, a nemzeti szinház tagjai mint vendégek.

A szinésznő férje.

Bohózat dalokkal, 4 felv. Irták H. Meilhac és L. Halévy; forditotta Fáy J. Béla. — Személyek:

Nina	Rákosi Sz.	Margit	Komáromi M.
Kapiténné	Párténtyiné	Mondezir	Vizvári Gy.
Lambertyié	Eőry	Biszkára	Egri
Eszkarbonnié	Ujházi E.	Broké	Bakonyi
Sándazüür	Együd	Matőren	Pártényi
Maraszkén	Horváth	Bernás	Jány
Berta	H. Dancz N.	Maltblen	Sánta

Kezdete $\frac{1}{2}$8 órakor.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya, (rostély-utcza 3. szám.)